

πομεν, καί τοι καί παρὰ βυζαντινοῖς συνηθεσάτη, δὲν ἀνεγνώρισθη ὁμοῦς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας· διότι ἐν τῇ *Ἐρμηνείᾳ τῆς ζωγραφικῆς*, ἥτις κατὰ τὸν *ΙΕ'* αἰῶνα ἴσως γραφείσα ὑπὸ τινος Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἀγραφῶν, εἶναι τὸ μόνον ἐγγχειρίδιον περὶ τῆς βυζαντινῆς ζωγραφικῆς ἐπὶ τῇ βάσει παραδόσεων καὶ τύπων παραδεγμένων ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας συνταχθέν, δὲν ἀναφέρεται ὁ ἐν χρήσει τύπος πρὸς ἐξεικόνισιν τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Τοῦτο φέρει ἡμᾶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐξ ἀρχαίως τύπου εἰκόνας καὶ ἡ χριστιανικὴ ἀπεικόνισις ἐλήφθη. Καὶ πράγματι αἱ ἀρχαῖαι εἰκόνας αἱ παριστώσαι τὸν Βελλεροφόντην κτείνοντα τὴν Χίμαιραν παρυσιαίζουσι καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς τὰς εἰκόνας τοῦ ἁγίου Γεωργίου κτείνοντος τὸν δράκοντα. Μία πρὸ πάντων, ληφθεῖσα ἐξ ἀρχαίας κύλικος καὶ δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ ἀρχαιολόγου Jahn, εἶναι ἀπαράλλακτος τῇ χριστιανικῇ. Ἡ Χίμαιρα, ἀντικαθίστωσα τὸν δράκοντα καὶ τούτῳ παρεμφερῆς, σπαίρει ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἵππου πληγείσα ὑπὸ τοῦ δόρατος τοῦ Βελλεροφόντου, ὅστις φέρει περὶ τὴν κεφαλὴν ἀκτινωτὸν στέφανον, δι' οὗ ἡ χριστιανικὴ ζωγραφικὴ κοσμεῖ τὴν κεφαλὴν τῶν ἁγίων, ἀπομιμουμένη τὰς ὑπὸ τῆς ἀρχαίας τέχνης πικραστάσεις πολλῶν θεοτήτων. Ἀντὶ τῆς ἀλυσιδέτου ἡγεμονίδος, φαίνεται καὶ ἐν τῇ ἀπεικόνισι ταύτῃ ἰσταμένη γυνὴ τις, ἔγνωστον ποῖα ὄπισθεν δὲ νέος τις, ἴσως ὀδηγός, κάθηται ἀναλογῶν πρὸς τὸ ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ ἁγίου παριστάμενον μεράκιον, ὅπερ, κατὰ τι συναξάριον, αἰχμαλωτισθὲν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀνῆρπασεν ὁ ἅγιος καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμάζετο νὰ κεράσῃ ἐν τῇ τραπέζῃ τὸν Τούρκον αὐθέντην του καὶ τὸ ἔφερον ἐν ἀκαρεῖ θαυμασίως εἰς τοὺς γονεῖς του. Κλάδοι δὲ δένδρων ἐν τῇ εἰκόνι δεικνύουσιν ἐπίσης, ὡς ἐν τῇ χριστιανικῇ, ὅτι ἡ σκηνὴ συμβαίνει ἐν τοῖς ἀγροῖς.

Ἡ συμβολικὴ σημασία τοῦ μύθου εἶναι προφανῆς, ὅταν μάλιστα τὸν συνδυάσωμεν πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτῷ ἀρχαίους. Εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένον ὑπὸ τῆς συγκριτικῆς μυθολογίας, ὅτι ὁ Περσεύς, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Βελλεροφόντης, πρὸς οὓς ὁ ἅγιος Γεώργιος πολλὰς παρουσιάζει ὁμοιότητας, εἰσι θεότητες ἠλιακαὶ, οἱ δὲ φόνοι θηρίων παριστώσι τὴν ἐνέργειαν τοῦ φωτὸς διαλύοντος τὰ σκότη· τὴν ἰδέαν ταύτην ἐγκλείει προσέτι καὶ ὁ περὶ τοῦ φόνου τοῦ δράκοντος Πύθωνος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μῦθος, ἐξ οὗ ἴσως ἅπαντες οἱ λοιποὶ ἀπορρέουσι.

Ἐν τῇ συμβολικῇ δὲ τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος αἰετοπερὶ συνδέονται πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν πνεῦμα· οὕτω δὲ ὁ δράκων καὶ ὁ ὄφις κατέστησαν τὸ σύμβολον τοῦ διαβόλου, ἥτοι τοῦ κακοῦ πνεύματος· εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν κατέστησε καὶ ἡ λέξις Πύθων· «πνεῦμα Πύθωνος» ἥτοι διαβολικόν, λέγουσιν αἱ τῶν Ἀποστόλων

Πράξεις ὅτι εἶχε παιδίσκη τις προλέγουσα τὸ μέλλον. Ἐν τῷ κυπριακῷ ἔσματι περὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου πάντοτε ὁ δράκων ἀποκαλεῖται πογηρός, τὸ δὲ ἐπιθετὸν τοῦτο συνήθως εἰς τὸν διάβολον ἀποδίδεται. Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ ἁγίου Δονάτου καὶ τῆς Παναγίας τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου ἐπίσης ταυτίζουσι τοὺς δράκοντας πρὸς τὸν δαίμονα, καὶ ὑμνοῦσιν ὡς νίκην κατὰ τὸν διαβόλου τὸν φόνον ἐκείνων. Ἐκ τούτων κρίνω τις δὲν δύναται νὰ μὴ παραδεχθῇ ἀδιστακτως, ὅτι οἱ ὑπὸ τῶν συναξαρίων ἀναφερόμενοι φόνοι δρακόντων ὑπὸ ἁγίων, παριστώσι τὴν νίκην ἣν οὗτοι ἤραντο κατὰ τοῦ δαίμονος. Ἡ στενὴ συνάφεια τῶν ἰδεῶν τοῦ δράκοντος καὶ τοῦ διαβόλου ἐν τε τῇ γλώσσῃ καὶ ἐν ταῖς δοξασίαις τῶν χριστιανῶν, ἐγέννησεν ἐνωρὶς παρὰ τῷ λαῷ χονδροειδεῖς παρενοήσεις· διότι φυσικῶς τῷ λόγῳ ὁ λαὸς ἐσύγχυσε τὸ σύμβολον μὲ τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον παρίστα αὐτό· καὶ οἱ νενικημένοι ὄφεις οἵτινες ἀπεικόνιζον ἀλληγορικῶς τὴν ἥτταν τοῦ πονηροῦ πνεύματος, κατήνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ὄφεις ἀληθεῖς.

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ

Ὁ καθηγητὴς Δ^ρ Leitner, ὅστις περιηγήθη χάριν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν τὴν χώραν *Δαρδεστάν* ἐν τῷ ὄροπεδίῳ τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, ἔπεμψεν ἐσχάτως πρὸς τὴν ἐν Βερολίῳ γεωγραφικὴν Ἐταιρίαν ἀξιοπεριέργους σημειώσεις περὶ μικρᾶς τινος φυλῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισε τοὺς ἀπογόνους *Μακεδονικῆς ἀποικίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου* κατὰ τὴν εἰς τὰς Ἰνδίας ἐστρατείαν του. Τὰ λείψανα καὶ ἴχνη ἐξηφανισθέντος πρὸ πολλοῦ πολιτισμοῦ σώζονται ἐκεῖ κυρίως εἰς τὰ ἤδη ὑπάρχοντα γλυπτικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παριστάνωσι τὸν Βούδδα, τοσοῦτον ἐπιφαίνεται εἰς αὐτὰ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ *Ἑλληνικοῦ πνεύματος*, ὥστε οὐδεμία σχεδὸν ὑπάρχει διαφορὰ μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν γλυπτικῶν ἔργων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, οὐτε διὰ τὸν ἀρχαιολόγον. Ἡ περαιτέρω ἀκριβεστέρα ἐξέτασις τῆς χώρας καὶ τῆς φυλῆς ταύτης θέλει ἔχει σπουδαία ἀποτελέσματα διὰ τὴν γλωσσολογίαν, ἐθνολογίαν καὶ καθολικὴν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ.

X.

Αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις πρὸς ἡμῖσεως αἰῶνος οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ πολυτέλειά τις διανοητικὴ, ἀπλοῦν συμπλήρωμα ἐξόχου ἀνατροφῆς καὶ προνόμιον εὐαρίθμων τινῶν, καθότι ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς τὰς τέχνας, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἤτο μηδαμινή. Ἄλλ' ὁποῖα τεράστιος μεταβολὴ ἐπῆλθεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης! Ἡ ἐπιστήμη ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς